

Ορέστης Ομράν

Δικηγόρος, Επικεφαλής EU-Greek Practice DLA Piper

Χαμένη Γενιά;

Ο ρεαλισμός επιτάσσει -ξανά- σύμπνοια, υπομονή και επιμονή. Για να μην καταλήξουμε, τελικά, ως μια (ακόμα;) χαμένη γενιά.

«Αυτό είστε. Αυτό είστε όλοι. Όλοι εσείς που υπηρετήσατε στον πόλεμο. Είστε μία χαμένη γενιά». Η φράση ανήκει στην Gertrud Stein και μας τη μεταφέρει ο Ernest Hemingway στο αυτοβιογραφικό «Μια Κινητή Γιορτή» που δημοσιεύθηκε το 1964, μετά το θάνατο και των δύο. Η «χαμένη γενιά» είναι αυτή των ανθρώπων που γεννημένοι στα τέλη του 19ου αιώνα πολέμησαν στον Α' Παγκόσμιο Πόλεμο και βίωσαν τις συνέπειές του. Κι αν η θεματική της χαμένης γενιάς έκτοτε επανέρχεται στην Τέχνη και την Πολιτική για να εκφράσει το αδιέξοδο γενιών που βίωσαν τραυματικά συγκεκριμένα εθνικά ή παγκόσμια

γεγονότα με αποτέλεσμα την καταδίκη τους σε μια οιονεί συλλογική δυστυχία, **δεν μπορεί κανείς να αποφύγει τον παραλληλισμό με τη δική μας «νέα γενιά».**Τους Έλληνες δηλαδή που γεννήθηκαν από τα τέλη της δεκαετίας του 70 έως και τις αρχές της δεκαετίας του 90 και που βλέπουν σήμερα τις διαφαινόμενες οικονομικές συνέπειες της πανδημίας να καταστρέφουν τις ελπίδες για ανάκαμψη και ένα καλύτερο μέλλον.

Πράγματι, η γενιά αυτή έμαθε στα δύσκολα. Πολύ «νέα» για να δρέψει τους «καρπούς» της μεταπολιτευτικής ευμάρειας, είδε τα σχέδια της να ανατρέπονται, να μεταβάλλονται ή και να ακυρώνονται πλήρως από τον τυφώνα της οικονομικής κρίσης. **Κάποιοι αναγκαστήκαμε, εκεί στην αρχή της προηγούμενης δεκαετίας, να αναζητήσουμε την τύχη μας – χωρίς εισιτήριο επιστροφής- στο απρόσωπο εξωτερικό. Κάποιοι έμειναν πίσω να παλέψουν για τις λιγοστές ευκαιρίες σε κλίμα κοινωνικής αδικίας και αναξιοκρατίας.** Όλοι μας όμως μοιραζόμασταν την ελπίδα πως όταν όλο αυτό τελειώσει, τα πράγματα θα είναι καλύτερα. Και όντως, εκεί κάπου στις αρχές της προηγούμενης χρονιάς, το φως στο τούνελ είχε αρχίσει να αχνοφαίνεται. μετά την πολυετή εθνική περιπέτεια. Εκεί πιστέψαμε ότι κάτι πάει να γίνει: Βελτίωση των μακροοικονομικών μεγεθών, σχετική αύξηση των ξένων επενδύσεων, άμβλυνση των κοινωνικών αντεγκλήσεων και σχηματισμός μιας πλειοψηφίας που ήταν έτοιμη να εργαστεί σκληρά για να πάει τον τόπο μπροστά. **Και ξαφνικά, πανδημία.**

Αν η τύχη είναι το σύνολο εκείνων των εξωτερικών περιστάσεων, τις οποίες δεν μπορούμε να επηρεάσουμε αλλά καθορίζουν τη ζωή μας, τότε είμαστε, μάλλον, άτυχοι. Ακόμα και η πιο οπτιμιστική ανάγνωση της πραγματικότητας, δεν μπορεί να αγνοήσει ότι η κρίση που φέρνει η πανδημία δεν μπορεί παρά να τραυματίσει σημαντικά την εθνική οικονομία. Μια ρεαλιστική ανάλυση προβλέπει πως ζωτικοί τομείς θα πληγούν σοβαρά, κομβικά έργα και επενδύσεις θα ανασταλούν, η ανεργία θα αυξηθεί και, ευρύτερα, η αισιοδοξία θα αντικατασταθεί μάλλον από αβεβαιότητα.

Το βάρος πέφτει -πάλι- σε εμάς. Σε όσους κάνουν τα πρώτα τους επαγγελματικά ή επιχειρηματικά βήματα. Σε αυτούς που τόλμησαν να επιστρέψουν στη χώρα για να κάνουν ένα νέο ξεκίνημα, σε όσους επέλεξαν να επενδύσουν τώρα, να βγουν μπροστά, να ξεκινήσουν οικογένειες, να ρισκάρουν για να βρεθούν από νωρίς στην περίοδο της ανάκαμψης. **Η γενιά αυτή των Ελλήνων έχει πλεονεκτήματα, που ίσως καμία αντίστοιχη στην Ευρώπη δεν μπορεί να παρουσιάσει. Πρώτον, η προηγούμενη εμπειρία.** Η χώρα μας χτυπήθηκε πολύ βαριά από την οικονομική κρίση και εμείς μάθαμε να ζούμε στην αβεβαιότητα, πράγμα που μας κάνει περισσότερο ευέλικτους και ανθεκτικούς.

Δεύτερον, η διεθνής έκθεση. Ανέκαθεν, οι νέοι Έλληνες ήταν εξωστρεφείς και αυτό ενισχύθηκε κατά την περίοδο της κρίσης. Πολλοί σπούδασαν, δούλεψαν, έκαναν συνεργασίες στο εξωτερικό. Μπορούν να αντιληφθούν τις διεθνικές

διαστάσεις ενός παγκοσμίου φαινομένου, όπως η επερχόμενη κρίση της πανδημίας, να το ερμηνεύσουν και να το αντιμετωπίσουν δημιουργικά.

Τρίτον, η δυνατότητα ανακάλυψης ευκαιριών σε ζοφερά περιβάλλοντα. Τα τελευταία δέκα χρόνια αναγκαστήκαμε να δημιουργήσουμε ευκαιρίες εκεί που δεν υπήρχαν και σταθήκαμε στα πόδια μας όταν όλα γύρω φάνταζαν αρνητικά. **Αυτές τις αρετές πρέπει να επιστρατεύσουμε και τώρα.**

Φυσικά, **απαιτείται και η διαμόρφωση ενός θεσμικού περιβάλλοντος σε ευρωπαϊκό και εθνικό επίπεδο το οποίο να επιτρέπει μια κοινή συστημική στάση απέναντι σε αυτό που έρχεται.** Οι αδυναμίες του ευρωπαϊκού οικοδομήματος αναδείχθηκαν ίσως για ακόμα μία φορά στις πρόσφατες συζητήσεις για την κοινή αντιμετώπιση των οικονομικών συνεπειών της πανδημίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Η χώρα μας θα πρέπει να συνεχίσει να προβάλλει τις ιδιαιτερότητες της ελληνικής οικονομίας ώστε να επωφεληθεί ειδικώς από τις δράσεις των ευρωπαϊκών θεσμικών οργάνων ενώ σε επίπεδο εθνικής πολιτικής, θα πρέπει να υπάρξει ειδική πρόνοια για τους νέους ανθρώπους που κινδυνεύουν να αποκλειστούν επ' αόριστον από την αγορά εργασίας ενόψει μιας συρρίκνωσης της ελληνικής οικονομίας. **Η προστασία θέσεων εργασίας, η αναστολή φορολογικών και κοινωνικοασφαλιστικών υποχρεώσεων για νεοφυείς επιχειρήσεις και νέους εργαζόμενους και επιχειρηματίες και η ενίσχυση του Κοινωνικού Κράτους θα πρέπει να αποκτήσουν μονιμότερο χαρακτήρα ώστε να ξεπεραστεί και αυτός ο κάβος.**

Η θεματική της «χαμένης γενιάς» ασκεί μια κρυφή γοητεία. Ίσως διότι προϋποθέτει τη συμμετοχή σε κάτι που μας ξεπερνά και υπαινίσσεται τη συλλογική μοίρα ως τη μεταφυσική συνέπεια αυτού. **Στην Ελλάδα ωστόσο πειραματιστήκαμε αρκετά με το μεταφυσικό και εξωγενές ως αίτια των δεινών μας. Τώρα πλέον οφείλουμε να είμαστε ρεαλιστές.** Και ο ρεαλισμός επιτάσσει - ξανά- σύμπτωση, υπομονή και επιμονή. Για να μην καταλήξουμε, τελικά, ως μια (ακόμα;) χαμένη γενιά.

Πηγή: https://www.huffingtonpost.gr/entry/chamene-yenia_gr_5e941576c5b6765e9563dc65